Dosarul nr.2r-446/25 (2-25160392-03-2r-27112025)
Judecătoria Soroca, sediul Florești, Judecător Ramona Moșneguțu

CURTEA DE APEL NORD
D E C I Z I E

14 aprilie 2026 **mun. Bălţi**

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa:
preşedintele colegiului, judecătorul Elena Grumeza,
judecătorii Ivan Parii și Natalia Costaș,

examinând, fără citarea părților, cererea de recurs declarată de Hortolomei Lilian, reprezentat de avocatul Lungu Alexandru împotriva încheierii judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 noiembrie 2025 prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată formulată de Hortolomei Lilian către Antoci Vasile privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

constată:

Poziția instanței de fond:

1. La14 noiembrie 2025 reclamantul Hortolomei Lilian reprezentat de avocatul Lungu Alexandru a formulat cerere în judecată către Antoci Vasile prin care a solicitat:
- ✓ încasarea datoriei totale în sumă de 280 390, 55 lei;
- ✓ încasarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin încheierea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 noiembrie 2025 s-a restituit cererea de chemare în judecată formulată de Hortolomei Lilian către Antoci Vasile privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, în conformitate cu art. 170 alin.1) lit. a) CPC.

Solicitarea recurentului:

3. Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond din 17 noiembrie 2025, Hortolomei Lilian reprezentat de avocatul Lungu Alexandru la 19 noiembrie 2025 a declarat recurs, solicitând admiterea recursului înaintat, casarea încheierii supuse contestării cu remiterea cauzei spre examinare în instanța de fond.

Argumentele părților:

4. În motivarea recursului s-a invocat că, instanța a aplicat greșit art. 170 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă. Acest articol prevede restituirea cererii numai dacă există o procedură prealabilă prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze, sau o procedură prealabilă prevăzută de contract. În speță nu există niciuna. Nu există prevedere legală care să impună procedura prealabilă în litigiile de împrumut civil. Codul civil nu cere somație obligatorie înainte de intentarea acțiunii în încasarea datoriei izvorâte din contract de împrumut obligații pecuniare cu termen determinat. Termenul de restituire în recipisă este foarte clar: 1 an de la 28.11.2021, deci data

scadenței 28.11.2022. După această dată, datoria este exigibilă și creditorul poate sesiza instanța direct. Legislația RM nu impune nicio formalitate prealabilă.

5. Reține că, instanța a extins nelegal noțiunea de „procedură prealabilă” peste limitele legii. Judecătorul a considerat că lipsa unei somații, ar constitui „procedură prealabilă obligatorie”. Aceasta este o interpretare greșită. Somația civilă nu este echivalentul unei proceduri prealabile obligatorii. Art. 16 Cod Civil nu reglementează o asemenea procedură. În lipsa unei clauze contractuale, nu poate fi creată artificial o condiție de admisibilitate care nu există.
6. Evocă în continuare că, dreptul de acces la justiție nu poate fi restrâns prin impunerea unor condiții inexistente în lege. Curtea Europeană admite limitări procedurale, dar acestea trebuie să fie: prevăzute de lege, previzibile, proporționale. În speță, limitarea nu este prevăzută de lege, nu este previzibilă pentru o parte diligentă, nu este proporțională. Astfel, încheierea recurată este un obstacol la realizarea drepturilor civile a participanților la proces cu privire la accesul liber la justiţie şi la un proces echitabil, garantate de art. 20 al Constituţiei Republicii Moldova şi § 1 art. 6 al Convenţiei Europene pentru apărarea Drepturilor şi Libertăţilor Fundamentale (CEDO).
7. Susține că, restituirea cererii este o măsură excepțională, aplicată doar în cazuri clare și strict prevăzute de lege. Aici legea nu prevede obligația menționată. Reținând prevederile art. 1247 alin. (4) Cod civil, susține că acest alineat nu este aplicabil speței deoarece în recipisă este stabilit termenul de restituire, 1 an de la 28.11.2021, deci data scadenței a fost 28.11.2022. De asemenea în recipisă nu a fost prevăzut și nici termenul de preaviz sau vre-o procedură prealabilă, prin urmare după data de 28.11.2022, datoria este exigibilă și creditorul poate sesiza instanța.
8. Colegiul Civil a notificat intimatul Antoci Vasile despre depunerea recursului de către Hortolomei Lilian, oferindu-i termen pentru prezentarea referinței.
9. Intimatul Antoci Vasile nu a făcut uz de dreptul său procesual și nu a depus referință, fapt ce nu împiedică instanța de recurs de a examina recursul în baza probelor administrate.

Aprecierea instanței de recurs:

10. Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și a materialelor din dosar, Colegiul Civil consideră recursul drept întemeiat și care urmează a fi admis din următoarele motive:
11. Instanţa de recurs reiterează prevederile art. 425 CPC, care statuează expres că, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.
12. Potrivit materialelor cauzei rezultă cu certitudine că, încheierea recurată a fost expediată în adresa reclamantului la data de 18 noiembrie 2025 (f.d.9), iar recursul a fost declarat la 19 noiembrie 2025 (f.d.10-15). Astfel, prin prisma art. 425 CPC, instanţa de recurs constată că recursul a fost declarat în termen**.**
13. Potrivit art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a

dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

14. Conform art. 427 lit. „b” CPC al RM instanţa de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.
15. Colegiul judiciar a constatat că, reclamantul/recurent Hortolomei Lilian a formulat prezenta cerere de chemare în judecată către Antoci Vasile prin care a solicitat încasarea împrumutului.
16. Prin încheierea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 noiembrie 2025 s-a restituit cererea de chemare în judecată înaintată de Hortolomei Lilian în conformitate cu prevederile art.171 alin.1) lit. „a” CPC al RM.
17. La caz, instanța de recurs consideră ca fiind vădit netemeinică încheierea primei instanţe, rezultată din aprecierea eronată a circumstanțelor pricinii în coraport cu normele materiale și cele procedurale.
18. Soluția instanței de fond privind restituirea cererii de chemare în judecată formulată de Hortolomei Lilian se bazează pe faptul că reclamantul a înaintat acțiunea direct în instanţa de judecată, fără respectarea procedurii prealabile de soluționare a litigiului pe cale extrajudiciară.
19. În temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) CPC, Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă reclamantul nu a respectat procedura de soluţionare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părţilor.
20. La acest aspect, Colegiul va nota faptul că, procedura prealabilă de soluţionare a cauzei pe calea extrajudiciară este obligatorie în două cazuri: atunci când legea prevede în mod expres necesitatea respectării procedurii prealabile, inclusiv prin mediere, și atunci când contractul dintre părţi conţine o clauză expresă, care condiţionează adresarea în judecată de necesitatea soluţionării în prealabil a litigiilor pe cale amiabilă.
21. Alăturat, Colegiul civil remarcă faptul că, în cadrul tuturor tipurilor de procedură civilă conținutul și importanța etapei intentării este aceeași. Sunt specifice doar anumite momente a acțiunilor procesuale. Normele ce reglementează procedura contencioasă sunt generale și celelalte tipuri de proceduri, cu excepția cazurilor când Codul de procedură civilă sau alte legi conțin prevederi speciale, ca derogări de la normele speciale.
22. În conformitate cu prevederile art.166 alin. (1) CPC, Oricine pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenţei sau inexistenţei unui drept trebuie să depună în instanţa competentă o cerere de chemare în judecată.
23. Cererea de chemare în judecată este actul procedural scris, întocmit în conformitate cu legislația procesual civilă, prin care reclamantul învestește instanța de judecată cu o pretenție civilă. Adică, cererea de chemare în judecată constituie primul dintr-o serie

întreagă de acte şi forme procesuale prin intermediul căreia acțiunea civilă este pusă în mișcare şi susținută până la completa ei epuizare.

24. Colegiul judiciar constată faptul că, reclamantul Hortolomei Lilian înaintând prezenta cererea de chemare în judecată către Antoci Vasile a solicitat încasarea de la pârât a împrumutului în sumă de 280 390, 55 lei, acordat potrivit recipisei din 28 noiembrie 2021 pe un termen de un an de zile.
25. Astfel, în cazul în care obiectul juridic litigios dedus judecăţii constituie încasarea datoriei în temeiul contractului de împrumut ce rezultă din recipisa sus nominalizată, Colegiul civil reține că la caz sunt inaplicabile prevederile art. 1247 alin.4) Cod Civil potrivit căruia, dacă în contractul de împrumut *nu este stabilit* nici termenul de restituire, nici termenul de preaviz, împrumutul trebuie restituit în decursul a 30 de zile de la data la care împrumutatul a primit cererea de restituire.
26. Așadar, dacă în recipisa de împrumut semnată de către părți *a fost stabilită* o dată calendaristică pentru executarea obligației sau este specificat că debitorul va fi pus în întârziere la expirarea termenului când trebuia să returneze împrumutul fără respectarea vreunei formalități, *atunci acțiunile creditorului de intentare a unui proces civil în instanța de judecată sunt absolut legale*.
27. La caz, după cum rezultă din cererea de chemare în judecată, în contractul (recipisă) din 28 noiembrie 2021 este stabilit termenul de restituire a împrumutului de un an de zile (adică până la data de 28 noiembrie 2022 inclusiv).
28. Respectiv, procedura de soluționare prealabilă în acest caz nu este necesară, deoarece respectarea acesteia nu este impusă de către lege sau de către prevederile contractului de împrumut.
29. Astfel, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept reținute, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond precum că reclamantul urma să respecte procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, este una eronată și neîntemeiată.
30. Conform prevederilor art.20 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar în alin.(2) se indică că nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.
31. În acest context, Colegiul judiciar amintește că art.6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile şi obligațiile sale cu caracter civil. În acest sens, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 din Convenție, include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor.
32. Astfel, pornind de la circumstanțele menționate supra, pentru a nu admite încălcarea dreptului la un proces echitabil, şi pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în contextul respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art.6 §1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale, art.20 din Constituția Republicii Moldova şi art.5 din CPC,

relevat şi în jurisprudența CtEDO, circumstanțele relatate generează necesitatea admiterii recursului declarat de avocatul Lungu Alexandru în interesele lui Hortolomei Lilian, şi de a casa încheierea Judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 noiembrie 2025, cu remiterea cauzei spre rejudecare instanței de fond, în același complet de judecată, la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

33. În temeiul art. 427 lit. „b” CPC al RM, Colegiul civil

Decide:

Admite cererea de recurs declarată de Hortolomei Lilian, reprezentat de avocatul Lungu Alexandru.

Casează încheierea judecătoriei Soroca, sediul Florești din 17 noiembrie 2025 prin care s-a restituit cererea de chemare în judecată formulată de Hortolomei Lilian către Antoci Vasile privind încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, în același complet de judecată la etapa primirii acțiunii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Preşedintele completului,
Judecătorul **Elena Grumeza**

Judecătorii **Ivan Parii** **Natalia Costaş**